

Sygn. akt II K 773/16

1 Ds. 328.2016

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący: SSR Radosław Gluza

Protokolant: Karolina Raszowska

przy udziale prokuratora Jacka Grabonia z Prokuratury Rejonowej w Środzie Śląskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 07 marca 2017 r., 25 kwietnia 2017 r.

sprawy

1. **P. K. (K.)**

syna D. i G. z d. S.

ur. (...) w Ś.

oskarżonego o to, że:

I. w dniu 11 kwietnia 2016 roku w Ś. na terenie baru przy ulicy (...), wspólnie i w porozumieniu z M. M. (1), dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w kwocie 50 złotych na szkodę A. B., a następnie w celu utrzymania się w posiadaniu zabranego przez M. M. (1) mienia użył przemocy wobec pokrzywdzonego w ten sposób, że uderzył go w twarz uniemożliwiając mu pościg,

tj. o przestępstwo z art. 281 k.k.;

2. **M. M. (1) (M.)**

syna L. i A. z d. R.

ur. (...) w Ś.

oskarżonego o to, że:

II. w dniu 11 kwietnia 2016 roku na terenie baru przy ulicy (...), działając wspólnie i w porozumieniu z P. K., dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w kwocie 50 złotych na szkodę A. B., a następnie w celu utrzymania się w posiadaniu zabranego przez niego mienia P. K. użył przemocy wobec A. B. w ten sposób, że uderzył go w twarz uniemożliwiając mu pościg,

tj. o przestępstwo z art. 281 k.k.;

orzeka:

I. uznaje oskarżonego **M. M. (1)** za winnego tego, że w dniu 11 kwietnia 2016 roku na terenie baru przy ulicy (...) w Ś., dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 50 złotych na szkodę A. B., tj. popełnienia wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. i za to, na podstawie tego przepisu, wymierza mu karę 30 (trzydziestu) dni aresztu;

II. uznaje oskarżonego **P. K.** za winnego tego, że w dniu 11 kwietnia 2016 roku na terenie baru przy ulicy (...) w Ś., bezpośrednio po dokonaniu kradzieży pieniędzy w kwocie 50 zł przez M. M. (1), ułatwił mu utrzymanie się w posiadaniu skradzionych pieniędzy, w ten sposób, że użył przemocy wobec pokrzywdzonego A. B., uderzając go w twarz, czym uniemożliwił mu pościg za M. M. (1), tj. popełnienia przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 281 k.k. i za to, na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 281 k.k. w zw. z art. 37b k.k., wymierza mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

III. na podstawie art. 82 § 3 k.p.w. zalicza oskarżonemu M. M. (1), na poczet wymierzonej mu kary aresztu, okres jego zatrzymania w sprawie od dnia 11.04.2016r. do dnia 13.04.2016r.;

IV. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zalicza oskarżonemu P. K., na poczet wymierzonej mu kary pozbawienia wolności, okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 11.04.2016r. do dnia 05.05.2016r.;

V. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982r. Prawo o adwokaturze zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. O. kwotę 988,92 zł, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu P. K.;

VI. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych, w tym opłaty i zalicza je na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE WYROKU

Na podstawie przeprowadzonego przewodu sądowego ustalono następujący stan faktyczny:

W dniu 11 kwietnia 2016r. ok godz. 15.30 pokrzywdzony A. B. przebywał w barze przy ulicy (...) w Ś., gdzie grał na automatach.

Dowód:

zeznania świadka A. B., k. 17, 63, 190 – 191,

zeznania świadka K. W., k. 20 – 21, 167 – 168, 169.

W czasie gdy zatrudniona w lokalu K. W. wypłacała mu wygraną w wysokości 500 zł, do środka weszli oskarżeni M. M. (1) i P. K.. Mężczyźni, mieli ze sobą wcześniej zakupione piwo i spytali kobietę o papierosy. Po tym jak K. W. odpowiedziała im, że nie prowadzi sprzedaży tytoniu, oskarżeni usiedli przy środkowej maszynie, znajdującej się z lewej strony tej, na której grał A. B..

Dowód:

zeznania świadka A. B., k. 17, 63, 190 – 191,

zeznania świadka K. W., k. 20 – 21, 167 – 168, 169,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. K., k. 31, 45 – 46, 107,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego M. M. (1), k. 52, 60 – 61, 84, 106 – 107, 167.

Z uwagi na brak pieniędzy na zakup alkoholu, P. K. podszedł do pokrzywdzonego i poprosił go o pożyczanie 10 zł. A. B. odmówił mu i oskarżony wrócił na swoje miejsce.

Dowód:

zeznania świadka A. B., k. 17, 63, 190 – 191,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. K., k. 31, 45 – 46, 107,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego M. M. (1), k. 52, 60 – 61, 84, 106 – 107, 167.

W pewnym momencie pokrzywdzony wygrał kwotę 200 zł, realizując jej wypłatę bezpośrednio z automatu. Kiedy maszyna zaczęła mu wydawać monety w bilonie po 5 zł, podszedł do niego M. M. (1). Oskarżony zaczął rękami wybierać pieniądze z kasetki automatu, mówiąc do A. B., że mu pomoże. Pokrzywdzony oświadczył, że nie potrzebuje pomocy, lecz mimo to M. M. (1) w dalszym ciągu wyciągał razem z nim monety.

Dowód:

zeznania świadka A. B., k. 17, 63, 190 – 191,

zeznania świadka K. W., k. 20 – 21, 167 – 168, 169,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. K., k. 31, 45 – 46, 107,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego M. M. (1), k. 52, 60 – 61, 84, 106 – 107, 167.

Po chwili M. M. (1), trzymając w dłoniach bilon w łącznej kwocie 50 zł, zaczął kierować się do wyjścia z baru. Pokrzywdzony poszedł za nim i stojąc przy drzwiach wyjściowych chwycił go za rękę, w której trzymał on pieniądze, mówiąc „oddaj mi tę kasę”.

Dowód:

zeznania świadka A. B., k. 17, 63, 190 – 191,

zeznania świadka K. W., k. 20 – 21, 167 – 168, 169,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. K., k. 31, 45 – 46, 107.

M. M. (1) próbował się wyszarpnąć z uścisku A. B., co po chwili mu się udało. W tym momencie do mężczyzn podbiegł P. K., który znajdował się wewnątrz baru. Oskarżony, widząc że jego kolega ma problem żeby uciec z zabranymi pieniędzmi, postanowił mu pomóc „się uwolnić” i w tym celu uderzył pokrzywdzonego ręką w twarz. W wyniku uderzenia przez P. K. A. B., przemieścił się na drzwi wejściowe. Był oszołomiony i zaprzestał pościgu za M. M. (1).

Dowód:

zeznania świadka A. B., k. 17, 63, 190 – 191,

zeznania świadka K. W., k. 20 – 21, 167 – 168, 169,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. K., k. 31, 45 – 46, 107.

Korzystając z tego faktu oskarżeni wybiegli z lokalu i oddalili się w stronę ulicy (...). Mężczyźni poszli do pizzerii (...), gdzie M. M. (1), za pieniądze zabrane A. B., kupił pizzę. M. M. (1) przekazał następnie P. K. cztery monety 5 złotych, mówiąc mu aby nabył dla niego syrop w aptece, którym zamierzał się odurzyć. Gdy oskarżeni znajdowali się w okolicy ul. (...) w Ś., zostali zatrzymani przez funkcjonariuszy Policji.

Dowód:

częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. K., k. 31, 45 – 46, 107,

częściowo wyjaśnienia oskarżonego M. M. (1), k. 52, 60 – 61, 84, 106 – 107, 167,

protokół przeszukania osoby, k. 6 – 8.

Oskarżony M. M. (1), ma 26 lat jest kawalerem, przebywa w Zakładzie Karnym, gdzie odbywa karę pozbawienia wolności orzeczoną w innej sprawie. M. M. (1) był uprzednio karany sądownie za przestępstwa z art. 190 § 1 k.k., art. 288 § 1 k.k., art. 279 § 1 k.k., art. 157 § 3 k.k. na kary pozbawienia wolności z warunkowym i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania. Oskarżony był również wielokrotnie karany za wykroczenia, w tym głównie z art. 119 § 1 k.w.

Dowód:

wyjaśnienia oskarżonego M. M. (1), k. 52, 60 – 61, 84, 106 – 107, 167,

informacja z K., k. 96 – 98,

odpisy wyroku, k. 165.

Oskarżony P. K. ma 25 lat jest kawalerem, nie ma nikogo na swoim utrzymaniu, utrzymuje się z prac dorywczych. P. K. był w przeszłości trzykrotnie karany sądownie za przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i z art. 288 § 1 k.k. na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, gdzie w sprawie Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej o sygn. akt II K 633/11, doszło do zarządzenia wykonania kary. Oskarżony był ponadto dziewięciokrotnie karany przez tut. Sąd, w latach 2013 – 2017, za wykroczenia, przeważnie przeciwko mieniu.

Dowód:

wyjaśnienia oskarżonego P. K., k. 31, 45 – 46, 107,

informacja z K., k. 93 – 95, 199 – 200,

odpisy wyroków, k. 174 – 175.

Oskarżony P. K. przyznał się początkowo do zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że nie umawiał się z M. M. (1) na dokonanie kradzieży. Widział jednakże zaistniałą sytuację i postanowił pomóc koledze. Oskarżony stwierdził „Gdy ten facet szarpał się z M. postanowiłem mu pomóc i uderzyłem go w twarz. Nie znam go. Uderzyłem go aby uwolnić M.” (k. 31) Podczas kolejnych przesłuchań oskarżony zmienił swoje wyjaśnienia, nie przyznając się do zarzucanego czynu. Oświadczył, że uderzenie jakie zadał A. B. wynikało z tego, że stał mu on na drodze i nie miało na celu udzielenie pomocy współoskarżonemu.

Oskarżony M. M. (1) nie przyznał się do zarzucanego mu przestępstwa. Wyjaśnił, że sam wpadł na pomysł kradzieży pieniędzy, które pokrzywdzony wygrał na automacie, myśląc, że będzie to wykroczenie, za które dostanie „godziny do odpracowania”. Dodał przy tym, że w żaden sposób nie zmał się z współoskarżonym. Oświadczył, że A. B. nie zdążył go złapać, zaś P. K. wychodząc, uderzył go w twarz, ponieważ tamten powiedział, że dzwoni na Policję

Ponadto Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Ustalenia stanu faktycznego sąd poczynił w oparciu o wiarygodne zeznania pokrzywdzonego A. B. oraz korespondujące z nimi zeznania świadka K. W.. Jako najbardziej miarodajne sąd wziął pod uwagę ich zeznania złożone na etapie postępowania przygotowawczego, podczas których najlepiej pamiętali zaistniałą sytuację. Sąd uznał, iż przedstawiony przez nich przebieg zdarzenia, pozostaje spójny i logiczny, odpowiada rzeczywistości. Sąd nie dopatrywał się okoliczności wskazujących na

subiektywny stosunek świadków do osób oskarżonych, bądź też próbę przypisania im zachowań, które faktycznie nie miały miejsca.

Sąd oparł się również na pierwszych wyjaśnieniach złożonych przez oskarżonego P. K.. Zajmując powyższe stanowisko, sąd miał na uwadze to, że opisał on zaistniałą sytuację w sposób analogiczny jak przytoczeni powyżej świadkowie. Za wiarygodnością wskazanej relacji oskarżonego, przemawiał także jej logiczny charakter, oraz to, że odpowiadała ona zasadom doświadczenia życiowego i prawidłowego rozumowania. W odmienny sposób, sąd ocenił natomiast późniejsze wyjaśnienia P. K., uznając iż nie zasługują one w większości na uwzględnienie. Stwierdzając powyższe, sąd miał na uwadze to, że oskarżony podczas kolejnych przesłuchań wyraźnie umniejszał swoją rolę w zaistniałym zdarzeniu. Mianowicie eliminował on stopniowo w opisywanych przez siebie wersjach zdarzenia, przytoczone wcześniej okoliczności. Jednocześnie P. K. nie potrafił logicznie wytłumaczyć odmiennej treści swych pierwszych wyjaśnień, oświadczając „Nie mam pojęcia dlaczego tak mówiłem” (vide k. 242).

Odnosząc się z kolei do wyjaśnień oskarżonego M. M. (1), sąd dał im wiarę jedynie w tym zakresie w jakim wskazywał on na swoje samodzielne działanie, bez uprzedniego porozumienia z P. K. i motywację, którą się kierował, dokonując kradzieży pieniędzy A. B.. Sąd uznał, iż pozostała część relacji M. M. (1), stanowi wyłącznie próbę, poprawienia jego własnej sytuacji procesowej, jak i pomocy współoskarżonemu w uniknięciu odpowiedzialności karnej za popełnione przestępstwo.

W zakresie dokonanych ustaleń faktycznych, sąd oparł się ponadto na dowodach o charakterze materialnym, wymienionych w pierwszej części uzasadnienia. Sąd dał im wiarę jako w pełni wypełniającym wymogi stawiane takim dowodom oraz nie znajdując żadnych podstaw do podważenia ich wiarygodności.

Dokonując oceny przedstawionych powyżej dowodów, sąd nie znalazł podstaw do podzielenia oceny prawnej czynów zarzucanych oskarżonym, wskazanej przez prokuratora w akcie oskarżenia. Zajmując powyższe stanowisko, nie budził wątpliwości sądu dwuetapowy charakter zdarzenia, zaistniałego w dniu 11 kwietnia 2016r. Pierwszy z nich stanowiło zachowanie oskarżonego M. M. (1), który dopuścił się zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy stanowiących wygraną A. B.. Drugim była natomiast przemoc, którą wobec pokrzywdzonego zastosował oskarżony P. K., w celu umożliwienia M. M. (1) ucieczki ze skradzioną gotówką,

Ustalając wskazane powyżej dwa etapy zajścia, podczas których aktywność realizowali odrębnie poszczególni oskarżeni, sąd nie stwierdził aby zachodziły podstawy do łącznej oceny ich zachowań, jako stanowiących jeden czyn zabroniony. Chodzi tu mianowicie o sprawstwo zarzucanego M. M. (1) i P. K. występku z art. 281 k.k.. Zgodnie z powołanym przepisem przestępstwo kradzieży rozbójniczej popełnia ten, kto w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy, bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, używa przemocy wobec osoby lub grozi natychmiastowym jej użyciem albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności. W realiach niniejszej sprawy - jak już wskazano powyżej, oskarżeni zrealizowali co prawda łącznie znamiona występku z art. 281 k.k., lecz przeprowadzone w sposób wyczerpujący dowody, nie pozwoliły na ustalenie, aby działali oni w tym zakresie wspólnie i w porozumieniu. Sami oskarżeni zaprzeczyli takiej umowie, zaś przesłuchani w sprawie świadkowie nie przytoczyli żadnych faktów wskazujących, że było inaczej. Zarówno A. B., jak i K. W. podali, że oskarżeni przyszli razem do baru, a następnie siedzieli obok siebie, lecz nie słyszeli oni aby mężczyźni ci wypowiadali słowa wskazujące na uzgodnienie wspólnego popełnienia przestępstwa. Mając na uwadze ustalony przebieg zdarzenia, brak jest zatem w ocenie sądu dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż oskarżeni porozumieli się w zakresie dokonania zarzucanego im występku z art. 281 k.k. Nie świadczy o tym samo „zgranie się” w czasie ich zachowań, na co wskazywał w głosie końcowym prokurator. Zdaniem sądu nie można bowiem wykluczyć, że M. M. (1) decydując się na kradzież pieniędzy zareagował spontanicznie na dynamiczną przeciw sytuację, jaką była nagła wygrana pokrzywdzonego w grę na automacie i wypłata z tego tytułu bilonu. Podobnie w pełni możliwe pozostaje przyjęcie autonomicznego działania oskarżonego P. K., który chcąc pomóc swojemu koledze w ucieczce, a konsekwencji w utrzymaniu się w posiadaniu skradzionych pieniędzy, uderzył w twarz A. B.. Mając powyższe na uwadze, wobec braku dowodów pozwalających na przyjęcie zawarcia przestępczego

porozumienia przez oskarżonych, sąd dokonał samodzielnej oceny zachowania każdego z nich. I tak w przypadku oskarżonego M. M. (1), sąd przyjął popełnienie wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., zaś wobec P. K. ustalił zrealizowanie znamion przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 281 k.k. Stwierdzając, iż P. K. dopuścił się pomocnictwa do czynu kradzieży rozbójniczej, sąd miał na uwadze to, że oskarżony ten bezpośrednio po dokonaniu kradzieży pieniędzy w kwocie 50 zł przez M. M. (1), ułatwił mu utrzymanie się w ich posiadaniu, w ten sposób, że użył przemocy wobec pokrzywdzonego A. B., uderzając go w twarz, czym uniemożliwił mu pościg za M. M. (1). Zdaniem sądu zachowanie P. K., było umyślne i celowe, na co wyraźnie wskazują jego pierwsze wyjaśnienia. Ustalając działanie przez tegoż oskarżonego w formie zjawiskowej pomocnictwa do występku z art. 281 k.k., sąd miał na uwadze ugruntowany w doktrynie prawa karnego pogląd, który wskazuje na taką właśnie ocenę prawną zachowania osoby, używającej przemocy w celu umożliwienia złodziejowi utrzymaniu się w posiadaniu zabranych rzeczy (tak m.in. M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, Komentarz do art. 281 Kodeksu karnego, publ. LEX oraz R. Stefański, Komentarz do art. 281 k.k. w Kodeks karny. Komentarz, publ. Legalis).

Sąd wymierzając oskarżonemu P. K. karę za przypisane mu przestępstwo baczyl na dyrektywy wskazane w art. 53 k.k., uwzględniając stopień zawinienia i społecznej szkodliwości jego czynu, a nadto cele zapobiegawcze i wychowawcze, która to kara winna osiągnąć wobec oskarżonego. Sąd miał na uwadze w szczególności uprzednią karalność oskarżonego za przestępstwa oraz wykroczenia przeciwko mieniu, która wskazuje na jego znaczną demoralizację. W oparciu o powyższe, sąd - przy zastosowaniu dyspozycji art. 37a k.k., uznał za zasadne jednoczesne wymierzenie P. K. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Orzeczenie kar sekwencyjnych uzasadnia przede wszystkim względ na wychowawcze oddziaływanie kary na osobę oskarżonego. W przypadku P. K. uprzednio karanego już na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, zasadne pozostaje orzeczenie krótkoterminowej kary o charakterze izolacyjnym, po której odbyciu przystąpi on do kary ograniczenia wolności. Sankcje te pozwolą uzmysłwić oskarżonemu nieopłacalność ponownego popełnienia przestępstwa, jak również będą czyniły zadość względom prewencji generalnej.

Uznając oskarżonego M. M. (1) za winnego popełnienia wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. sąd wymierzył mu karę 30 dni aresztu. Sąd kierował się w tym zakresie opisanymi w art. 33 § 1 i 2 k.w. oraz art. 35 k.w. dyrektywami sądowego wymiar kary. Sąd wziął pod uwagę w szczególności stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionego i jego zawinienia, które ocenił jako znaczne. Niebagatelne znaczenie przy wymiarze kary obwinionemu miały również cele kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona wobec niego osiągnąć. Jako okoliczności obciążające obwinionego sąd wziął pod uwagę przede wszystkim jego uprzednią karalność za przestępstwa i wykroczenia.

W pkt III i IV wyroku sąd zaliczył oskarżonym na poczet wymierzonych im kar, okresy ich rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy P. K. – adw. M. O. kwotę 988,92 zł, z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej temuż oskarżonemu z urzędu. Wskazana należność znajduje uzasadnienie w treści § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 17 ust. 1 pkt 2, § 17 ust. 2 pkt 3 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (300 zł za śledztwo plus 420 zł za rozprawę prowadzoną w trybie zwyczajnych plus 84 zł z tytułu kolejnego terminu rozprawy, powiększone o stawkę podatku VAT wynoszącą 23%).

Mając na uwadze to, że oskarżeni nie osiągają stałego dochodu, sąd zwolnił ich z kosztów sądowych.

SSR Radosław Gluza